

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی - درمانی قزوین

هر آنچه درباره رادیوتراپی و عوارض آن باید بدانیم...!

بخش آموزش سلامت

تابستان ۱۴۰۵

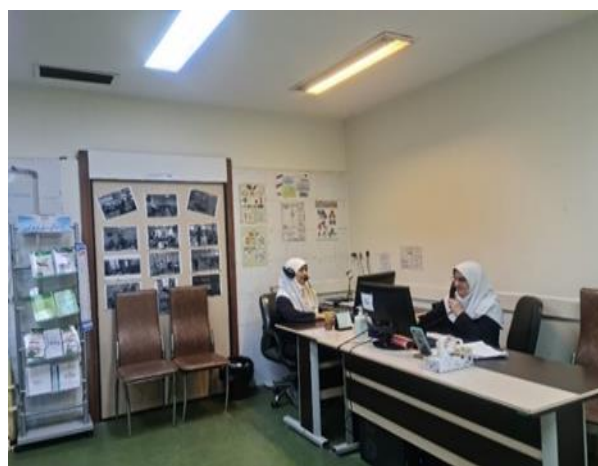
اطلاعات ضروری واحد آموزش سلامت و مراقبت پیگیر بیمار

ساعات فعالیت واحد: همه روزه صبح‌ها بجز ایام تعطیل

شماره تماس: ۲۸-۳۳۷۹۰۶۲۱- داخلي ۵۵۳۲

ساعت تماس: ۱۳-۸

آدرس: بیمارستان ولایت - طبقه همکف جنب واحد پذیرش

لازم به ذکر است تمام محتواهای دفترچه در قالب پفلت، فایل های صداگذاری شده در سایت بیمارستان موجود است. اصول انجام برخی مهارت ها نیز به صورت تصویری قابل دریافت است.

سایت آموزش به بیمار
بیمارستان ولایت

۴.....	پرتو درمانی چیست؟
۴.....	فواید پرتودرمانی چیست؟
۵.....	عوارض پرتودرمانی
۶.....	پرتو درمانی چگونه و به چند روش انجام خواهد شد؟
۷.....	عوارض جانبی پرتودرمانی
۱۳.....	مراقبت و پیگیری بعد از پرتو درمانی

پرتو درمانی چیست؟

لغت پرتودرمانی (رادیوتراپی) به معنی درمان توده سرطانی با استفاده از تابش اشعه است. پرتودرمانی اکثر بیماران توسط اشعه با انرژی زیاد و معمولا به وسیله اشعه ایکس یا گاما انجام می‌شود. به این ترتیب دستگاه‌های پرتودرمانی مقدار (دوز) مشخصی از اشعه را تنها به ناحیه‌ای از بدن می‌تابانند که هدف درمان را تشکیل می‌دهد.

❖ پرتو درمانی چگونه عمل می‌کند؟

دوز بالای اشعه موجب صدمه و تخریب سلولهای غیرطبیعی شده و به این ترتیب رشد معمولی و تقسیم سلولی را متوقف می‌سازد. سلولهای غیرطبیعی از این صدمه، آسیب دیده و ترمیم نمی‌شوند. این در حالی است که سلولهای طبیعی بدن نیز تحت تاثیر صدمات ناشی از اشعه قرار می‌گیرند، ولی معمولا بهبود یافته و به سرعت ترمیم می‌شوند. بنابراین هر نوع عارضه جانبی که در مدت پرتو درمانی ایجاد شود معمولا موقتی بوده و بعد از مدتی از بین خواهد رفت.

❖ فواید پرتودرمانی چیست؟

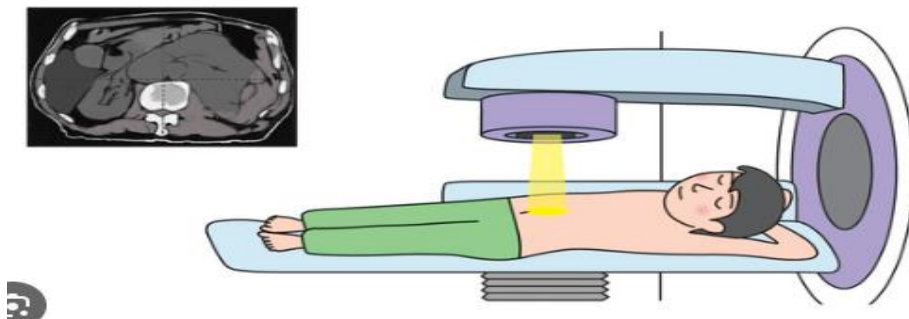
هدف از پرتودرمانی:

تخریب سلولهای بدخیم همراه با کمترین آسیب به سلولهای طبیعی بدن است.

از اشعه برای درمان انواع مختلف کانسر (تقریبا در تمام قسمت‌های بدن) می‌توان استفاده کرد. در بعضی از موارد پرتودرمانی به تنهایی برای مبارزه با سلولهای بدخیم کافی بوده و در بعضی موارد نیز ممکن است با سایر روشهای درمانی همراه باشد.

همچنین در مواردی می‌توان از پرتودرمانی قبل از جراحی برای کوچک کردن توده سلولی (تومور) و یا بعد از جراحی به منظور جلوگیری از رشد سلولهای باقیمانده و نواحی لنفاوی مرتبط بهره جست.

همچنین، در بسیاری موارد پرتو درمانی می‌تواند قبل، بعد و یا همزمان با داروهای شیمی درمانی استفاده شود تا به روند درمان کمک بیشتری شود.

❖ عوارض پرتودرمانی چه مواردی هستند؟

پرتودرمانی می‌تواند سبب صدمه سلول‌های طبیعی در کنار سلول‌های بدخیم شود و به این ترتیب باعث عوارض جانبی گردد. هر چند که اکثر این عوارض موقتی هستند. مطمئن باشید که پزشکان شما هیچ درمانی را برای شما تجویز نخواهند کرد مگر اینکه نفع آن (کنترل بیماری و کاهش علائم) بیش از ضرر آن باشد.

هر نوع عارضه جانبی حین درمان معمولاً موقتی است اما احتمال آن وجود دارد که بعضی از عوارض، برای مدت طولانی‌تر، یا به طور دائم در فرد بماند. پزشک شما درمورد درمان و عوارض اولیه و دیررس احتمالی توضیح خواهد داد.

توصیه اکید: قبل یا حین پرتودرمانی از بارداری جلوگیری شود.

پرتو درمانی برای جنین خصوصاً در سه ماهه اول حاملگی زیان آورده بوده و به آن آسیب می‌رساند. بنابراین حتماً با پزشک معالج خود مشورت کنید او می‌تواند شما را راهنمایی نماید.

چه مدت بعد از پرتودرمانی می‌توانید باردار شوید:

این نکته در مورد آقایان نیز مطرح بوده و پزشک می‌تواند در مورد اثرات پرتودرمانی بر روابط جنسی راهنمایی نماید. لذا به همه بیمارانی که در ناحیه لگن، تخمدان‌ها و بیضه رادیوتراپی می‌شوند توصیه می‌شود قبل از آمیزش جنسی حتماً با پزشک معالج مشورت نمایند.

❖ چه کسانی برنامه پرتو درمانی شما را تهیه و اجرا می‌کنند؟

پرتو درمانی در یک مرکز مرکب از چند متخصص شامل: متخصص رادیوتراپی انکولوژی، متخصص فیزیک پرتودرمانی (فیزیست) و تکنولوژیست پرتودرمانی انجام می‌شود. پزشکی که مسئول درمان شماست متخصص رادیوانکولوژیست، نامیده می‌شود.

جهت تشکیل پرونده درمانی، قبل از شروع برنامه پرتو درمانی و بعد از صحبت کردن پزشک با شما، از شما خواسته می شود تا اطلاعات مربوط به خود را در فرم های از قبل تهیه شده ثبت کنید. پاسخ صحیح به سوالات که از شما پرسیده می شود می تواند در درمان شما بسیار موثر باشد بنابراین حتما چنان که سوالی را متوجه نمی شوید به دقت بپرسید. نکات لازم در پرونده شما ثبت شده و برنامه درمانی شما که می تواند شامل پرتو درمانی و یا شیمی درمانی باشد در آن مشخص خواهد گردید. بعد از مشخص شدن برنامه پرتو درمانی و معمولاً بعد از تهیه مدارک لازم و معاینات که می تواند شامل تهیه تصویربرداری های مختلف و آزمایشات شود، برنامه درمان شما تهیه و کارت درمان بعد از انجام محاسبات فیزیکی در اختیار تکنولوژیست قرار خواهد گرفت.

اجرای درمان شما با دستگاه های رادیوتراپی توسط کارشناسان پرتو درمانی انجام می گیرد، که در ارتباط نزدیک با سایر اعضای تیم درمان قرار دارند. بنابراین شما می توانید مشکلات درمان خود را با آنان نیز در میان بگذارید و آنان می توانند به شما کمک کنند.

❖ پرتو درمانی چگونه و به چند روش انجام خواهد شد؟

پرتو درمانی با تشخیص و نظر متخصص رادیوتراپی انکولوژی می تواند به دو روش انجام شود : خارجی و داخلی.

پرتو درمانی خارجی روش معمول درمان است. در این روش درمان ، معمولاً در یک دوره چند روزه یا چند هفته ای ، به صورت سرپایی در مرکز پرتو درمانی انجام می شود. در این روش دستگاه پرتو درمانی، اشعه را از خارج بدن به محل تومور تابانده و حجم کوچکی از بافت نرمال نیز در معرض تابش قرار می گیرد. به این منظور بیمار دقیقاً روی تخت درمان قرارداده شده و دستگاه پرتو درمانی نیز به دقت ناحیه درمان را معمولاً از زوایای مختلف تحت تابش قرار می دهد و درمان چند دقیقه به طول انجامیده و بدون درد نیز می باشد. قبل از شروع دوره درمان نیز بیمار نیاز به طراحی و نقشه کشی درمان دارد که در بخش فیزیک انجام می شود. در پرتو درمانی خارجی، در بدن شما هیچ ماده رادیواکتیو وارد نشده است، به این ترتیب شما بعد از درمان می توانید براحتی با دیگران، حتی اطفال برای هر مدت زمان ارتباط داشته باشید. و هیچ محدودیتی در ارتباطات اجتماعی ندارید .

پس از آنکه برنامه درمانی شما تعیین گردید منطقه درمان بر روی بدن مشخص و علامت گذاری خواهد شد تا در طول دوره مشخص باشد، علائم یا چسب هایی که بر روی بدن گذاشته می شود

تا پایان دوره می‌بایست دست نخورده باقی بماند. در صورت تغییر وضعیت و یا پاک شدن علائم، پرسنل درمانی یا پزشک معالج را آگاه سازید .

پرتو درمانی داخلی ممکن است تنها در یک جلسه و یا در دفعات اندک انجام شود. که خود به چند طریق قابل انجام بوده و می‌تواند به صورت سرپایی یا بستری باشد. پرتو درمانی داخلی (درمان از نزدیک) روشی است که در آن حجم بافت مورد تابش کاسته می‌شود. در این صورت ممکن است نیاز به اقامت و بستری در بیمارستان وجود داشته باشد تا هنگامی که چشمه رادیواکتیو از بدن خارج شود .

شکل دیگری از پرتودرمانی داخلی با استفاده از چشمه های رادیواکتیو مایع انجام می‌شود که در آن مایعی به بیمار خورانده شده و یا از طریق تزریق وارد بدن می‌گردد. در این روش نیاز است که بیمار برای مدتی در بیمارستان بستری شود تا اینکه مقدار ماده رادیواکتیو موجود در بدن تا حد قابل قبولی کاهش یابد به طوریکه خطری را متوجه اطرافیان وی نسازد. چنانچه شما احتیاج به پرتودرمانی داخلی داشته باشید پزشک با شما در مورد نحوه انجام آن صحبت خواهد کرد .

❖ برنامه ریزی و طراحی درمان چیست؟

در صورتیکه نیاز به پرتو درمانی داشته باشید درمان شما باید بدقت طراحی شود. این عمل امکان آنرا فراهم خواهد ساخت تا پرتودرمانی تا حد ممکن محدود به تومور بوده و بافت‌های سالم از عوارض پرتو مصون بمانند. از آنجا که اجرای پرتودرمانی نیاز به دقت زیاد و هم‌فکری تخصص‌های مختلف دارد ممکن است شروع درمان شما چند روز بعد از ملاقات اولیه با پزشک باشد. در هر حال شروع درمان به صورت مرتب در جلساتی که به شما گفته خواهد شد ادامه می‌یابد. در طول دوره درمان توسط پزشک ویزیت خواهید شد. برای انجام پرتودرمانی ممکن است به قالب‌گیری و ابزار ثابت کننده بدن در طول درمان احتیاج باشد که در آن صورت اطلاعات لازم به شما داده خواهد شد زیرا در حین پرتودرمانی می‌بایست وضعیت استقرار تغییر نکند و کاملاً بیحرکت باشید. البته نفس کشیدن حین تابش اشکالی ایجاد نخواهد کرد. همچنین ممکن است بعد از پایان دوره اول درمان، چند جلسه دیگر نیز با طرح درمان دیگری برای شما ادامه یابد که به دلیل تکمیل مقدار (دوز) اشعه ناحیه درمان و حفظ بیشتر بافت‌های سالم انجام می‌شود .

❖ عوارض جانبی پرتودرمانی

عوارض جانبی پرتودرمانی در بیماران به صورت‌های متفاوتی بروز می‌کند. ممکن است یک عده از بیماران دچار عارضه‌ای نشوند و یا عده دیگری از بیماران عوارض شدیدتری را تجربه کنند. این عوارض فقط در همان ناحیه ای بروز می‌کند که تحت درمان است .

رایج ترین عوارض عمومی پرتودرمانی: خستگی، بی اشتها، مشکلات پوستی در ناحیه درمان می باشد. سایر عوارض به منطقه درمانی مربوط می شوند .

✓ در درمانهای نواحی نزدیک به دستگاه گوارش، مشکلات گوارشی نظیر تهوع، استفراغ و اسهال ممکن است پیش بیاید.

✓ هنگام پرتودرمانی قسمت تحتانی شکم و لگن ممکن است التهاب مثانه ومشکلات ادراری بروز کند .

✓ درد رمان های سروگردن از عوارض شایع :خشکی و ایجاد زخم درمخاط دهان و گلو می باشد. ریزش موقتی موها فقط در ناحیه درمان اتفاق می افتد.

✓ بسیاری از عوارض پرتودرمانی موقتی بوده و بسته به محل درمان بوجود می آید که با دارو قابل کنترل بوده و پس از خاتمه درمان از بین می رود. لازم است هرگونه عوارض جانبی در اثر پرتودرمانی یا شیمی درمانی را به پزشک معالج و کارشناسان درمانی مربوطه اطلاع دهید.

◆ خستگی

خستگی بیمار به معنی احساس ضعف و فقدان انرژی می باشد و در اکثر بیماران چند روز پس از پرتودرمانی شروع می شود، خستگی شاید به علت کاهش تعداد سلول های خونی، کم خونی، استرس، درد و کاهش اشتها باشد. لذا توصیه می شود :

- از انجام کارهای سریع و پرشتاب اجتناب کنید .
- با انجام کارهای زیاد خود را خسته نکنید، شبها بیشتر بخوابید و روز بیشتر استراحت کنید .
- معمولا هنگام پرتودرمانی، آزمایش ساده خون (CBC-PLT) برای کنترل کم خونی انجام خواهد شد. پزشک معالج در صورت بروز کم خونی، شاید تزریق خون وتجویز دارو را ضروری بداند.
- رژیم غذایی پرکالری استفاده کنید تا دچار کاهش وزن نشوید .
- در انجام کارهای شخصی در منزل از دیگران کمک بخواهید .
- در مورد انجام ورزش سبک و پیاده روی، از پزشک خود سوال کنید .

◆ مشکلات پوستی ناحیه درمان

به احتمال زیاد در ناحیه درمانی، تغییرات پوستی شبیه آفتاب سوختگی، قرمز یا تیره شدن پوست ظاهر می شود . در صورتی که ناراحتی پوستی شدت یافت و سطح پوست تاول و زخم شد، فوراً به کادر درمانی اطلاع دهید .

روزی چند بار پوست خود را معاینه و کنترل کنید، در صورت قرمز شدن و یا داشتن خارش با پزشک مشورت کنید. شما باید تا یک ماه، به معاینه مرتب و مکرر پوست خود ادامه دهید .

حتی الامکان از شست شو دادن محل تابش اشعه خودداری کنید. و در صورت لزوم از آب ولرم و صابون ملایم استفاده کنید، موقع خشک کردن حوله را روی پوست نکشید، حوله نرم و نخی را به آرامی روی پوست قرار دهید .

سعی کنید از لباس‌های نخی و گشاد که پوشیدن و در آوردن آن راحت باشد استفاده نمایید. لباس تنگ و چسبان نپوشید .

مراقب باشید پوست منطقه تحت درمان در معرض نور مستقیم خورشید قرار نگیرد، از لباس‌های آستین-دار بلند و کلاه لبه دار استفاده کنید .

پوست محل اشعه بسیار حساس است، بدون اجازه پزشک از هیچ ماده شیمیایی مثل الکل، عطر، اسپری، مواد آرایشی و نرم کننده (پودر، پماد، کرم و...) در منطقه درمان استفاده نکنید درمورد مصرف داروها و پماد پوستی حتما با پزشک معالج مشورت کنید .

علائم خط کشی روی پوست را محافظت کنید و آنرا نشوید و پاک نکنید .

با خاراندن یا ساییدن یا هر نوع ماساژ و تحریک محیطی، پوست را آزرده نکنید. از کیف یخ، کیسه آب گرم، سشوار در محل درمان استفاده نکنید .

آقایانی که از ناحیه سر و گردن پرتودرمانی می شوند، برای اصلاح از تیغ استفاده نکنند .

◆ ریزش مو

ریزش مو شامل تمام بدن نمی شود، فقط موهای منطقه تابش، ممکن است دچار ریزش شود. و در اکثر موارد، ریش مو پس از درمان، رشد طبیعی خود را خواهد داشت. پرتو درمانی در ناحیه سر موجب کاهش یا ریزش کامل موی سر خواهد شد در صورت تمایل می توانید :

- ✓ قبل از پرتو درمانی در ناحیه سر موهای تان را کوتاه کنید .
- ✓ از کلاه، شال گردن یا روسری نخی استفاده کنید .
- ✓ با شانه دانه درشت موهای خود را شانه کنید .
- ✓ از شامپو ملایم برای شستن مو استفاده کنید و بعد از حمام از سشوار استفاده نکنید .

◆ مشکلات گوارشی (معده و روده ها)

گاهی اوقات پرتودرمانی موجب اختلال در غذا خوردن وهضم و جذب آن و از دست دادن اشتها در نتیجه کاهش وزن می گردد.

لذا توصیه می شود :

از خوردن غذاهایی که باعث دردهای انقباضی می شود مثل سبزی های خام، کلم، نخود و لوبیا، غذاهای سرخ شده یا چرب، ادویه وشیرینی خودداری کنید.

بدون اجازه پزشک داروهای گوارشی مصرف نکنید.

درمورد رژیم غذایی خاص ومکمل های غذایی در دوره درمان با پزشک معالج، پرستار و کارشناس تغذیه مشورت نمایید.

اختلال تغذیه و بی اشتها می تواند سبب کاهش قدرت بدنی شما شده و همچنین ترمیم بافت های سالم را به تاخیر بیندازد.

برای رفع بی اشتها بی نکات زیر را رعایت کنید :

☞ قبل از هر وعده غذا کمی قدم بزنید تا اشتهای شما بیشتر گردد .

☞ هرموقع احساس گرسنگی کردید غذا بخورید، غذا را به مقدار کم و به دفعات بخورید .

☞ هنگامی که اشتهای بیشتری دارید (معمولا دراویل صبح) غذای بیشتری بخورید. از غذاها و نوشیدنی حاضری سالم که مورد دلخواه شما است ، استفاده کنید .

☞ با افزودن چاشنی ها و سس ها، طعم غذا را خوشمزه کنید، ترجیحا مرغ و ماهی را جایگزین گوشت قرمز کنید .

◆ تهوع و استفراغ

بعضی از افراد، ممکن است چند ساعت پس از پرتودرمانی درناحیه شکم و معده، حالت تهوع پیدا کنند. معمولا داروهایی برای جلوگیری از حالت تهوع و استفراغ، از طرف پزشک داده می شود، طبیعی است خالی بودن شکم قبل از هر جلسه پرتودرمانی از شدت تهوع می کاهد، بنابراین:

از خوردن غذاهای سنگین قبل از درمان خودداری کنید .

از مصرف غذاهای چرب و پر حجم خودداری کنید، هر بار که غذا می خورید لقمه های کوچک بردارید، آهسته بخورید و بنوشید .

چند روز اول پس از پرتو درمانی سعی کنید از گوشت سفید مثل مرغ و ماهی استفاده کنید. پس از این مدت می توان از گوشت قرمز به خصوص ماهی نیز استفاده کرد .

با باز کردن پنجره اطاق، هوای تازه وتمیز تنفس کنید.

لباس‌های گشاد بپوشید .

از رفت و آمد در محل‌هایی که بوهای گوناگون مثل بوی پخت و پز، دود سیگار یا عطرهای تند به مشام می‌رسد پرهیز نماید .

بعد از خوردن غذا تا دو ساعت به حالت نشسته استراحت کنید و از دراز کشیدن خودداری کنید .

◆ اسهال

اسهال یک عارضه جانبی پرتودرمانی در ناحیه شکم یا لگن است. با **توصیه پزشک** رژیم غذایی خود را تغییر دهید و یا از داروهای ضد اسهال استفاده کنید. نکات زیر برای بند آمدن اسهال مهم است :

- ✓ مایعات فراوان بخورید مانند آب، آب سیب، چای کمرنگ، تا آب از دست رفته را جبران کند .
- ✓ معمولاً چون موقع اسهال، پتاسیم زیادی از بدن دفع می‌شود از غذاهای حاوی پتاسیم مثل موز، مرکبات، سیب زمینی و سبزی استفاده کنید .
- ✓ وقتی حس کردید بهتر هستید، غذاهایی مثل : برنج ، کته، نان، سیب زمینی پخته، ماست، پنیر، تخم مرغ پخته و ماکارانی بخورید .
- ✓ در صورت بروز درد شکم و نفخ معده، به پزشک معالج و کادر درمان اطلاع دهید .

◆ عارضه در ناحیه پستان

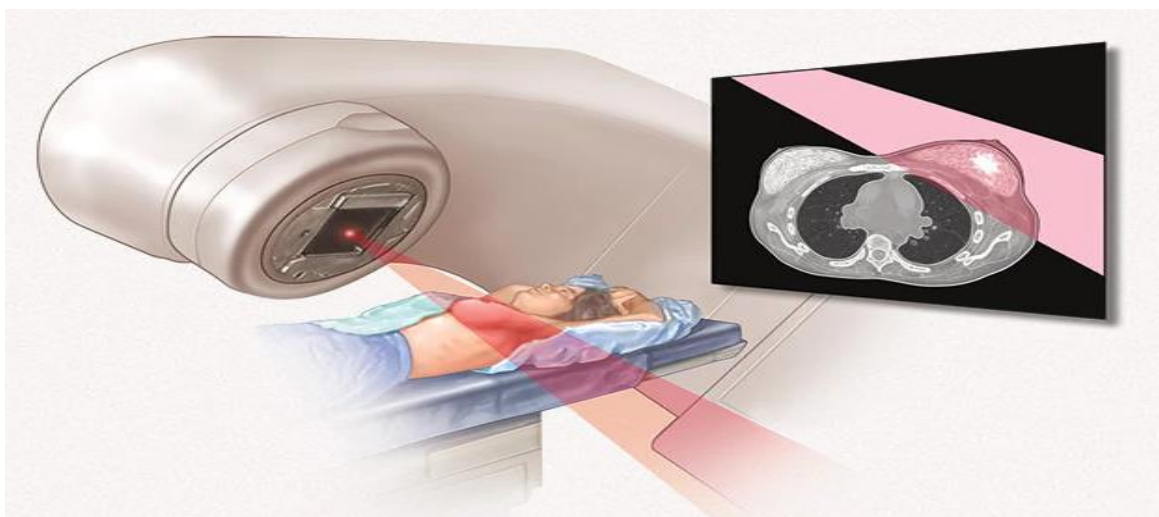
در طول مدت پرتو درمانی خارجی پستان، ممکن است پوست منطقه درمان، خشک یا مرطوب، حساس و یا دچار خارش و زخم شده و یا تغییر در اندازه پستان و تورم دست صورت گیرد. بدون اطلاع پزشک هیچ داروی شیمیایی و کرم یا مواد دیگری برای التیام استفاده نکنید.

به نکات زیر توجه نمایید:

- علائم و خط کشی روی پوست را به دقت محافظت نموده و آن را پاک نکنید .
- منطقه درمان را شستشو ندهید .
- مواد آرایشی و لوسیون در منطقه درمان استفاده نکنید .
- لباس نرم، راحت و نخی بپوشید .
- کیسه آب سرد یا گرم در منطقه درمان نگذارید .

با کسب آموزش‌های لازم و تحت نظر کادر درمان، نرمش‌های مفصل بازو را انجام دهید تا از سفتی در شانه و ورم دست جلوگیری کرده و انجام پرتو درمانی آسان گردد .

در صورت بروز هرگونه تغییرات در ناحیه پستان و عوارض پوستی، تورم دست، درد، زخم، و.... با پزشک معالج خود تماس بگیرید .

♦ زخم و خشکی دردهان و گلو

بعضی از بیماران که از ناحیه سر یا گردن یا قسمت فوقانی فقسه سینه پرتو درمانی می‌شوند ممکن است به طور موقت دچار عوارض زیر شوند:

- ❖ ایجاد زخم و درد در ناحیه دهان و گلو
- ❖ کاهش آب دهان و خشکی گلو
- ❖ تغییر حس چشایی (احساس مزه تلخی در دهان)
- ❖ احساس گرفتگی صدا
- ❖ تنگی نفس و سرفه خشک
- ❖ سخت شدن عمل بلع

رعایت نکات زیر می‌تواند به حل این مشکلات کمک کند :

- ✓ روزانه داخل دهان را به دقت کنترل کرده و موارد التهاب و هرگونه پلاک‌های سفید روی زبان، ته گلو، لثه‌ها و سایر نقاط دهان و گلو را به پرستار و پزشک معالج اطلاع دهید .
- ✓ آب میوه بی‌شکر بخورید، از مواد غذایی سفت و خشک مثل بیسکویت و چیپس به علت اینکه به بافت دهان آسیب می‌رساند، استفاده نکنید.

✓ مایعات و غذاهای نرم و پوره که به راحتی جویده و بلعیده می‌شوند بخورید و برای نوشیدن از نی کمک بگیرید .

✓ از خوردن غذاهای ترش و شور، خیلی سرد یا خیلی گرم خودداری کنید .

✓ خوراکی‌های آب‌دار مثل شیر، ماست، بستنی، املت، فرنی، حلیم، سوپ، آب‌گوشت، پوره‌میوه بخورید .

✓ آب نبات بدون قند یا تکه‌های یخ، بستنی، آدامس کم شیرین استفاده کنید .

✓ اگر از ناحیه دهان پرتو درمانی می‌شوید، قبل و بعد از درمان، توسط دندانپزشک معاینه شوید .

✓ روزی چندبار با محلول آب نمک‌ساده)

سرم نمکی) یا محلول رقیق جوش-

شیرین غرغره کنید و دهان خود را

بشوید. اگر داخل دهان زخم مشاهده

کردید، چند قطره محلول بتادین داخل

یک لیوان سرم نمکی بریزید و غرغره

کنید .

✓ از دهان شویه الکلی دار (کلروهگزین)

استفاده نکنید و اگر می‌خواهید از دهان شویه های حاوی فلوراید و داروهای شیمیایی استفاده کنید با

پزشک معالج و دندانپزشک مشورت کنید .

✓ از مسواک نرم استفاده کنید و دندان‌های خود را به آرامی مسواک بزنید و در صورت داشتن دندان‌های

مصنوعی آن را از دهان درآورید و با مسواک بشوید .

❖ مراقبت و پیگیری بعد از پرتو درمانی

✚ پس از پرتو درمانی، کنترل و پیگیری برنامه درمانی شما ادامه خواهد داشت.

✚ شما باید در فواصل زمانی مشخص، معاینه و کنترل شوید.

✚ پزشک معالج با مطالعه نتایج معاینات دوره‌ای، آزمایشات خاص، عکس برداری، اسکن ها و... ، روش

درمانی بهتری را برای شما پیشنهاد می‌نماید.

✚ ممکن است به شیمی‌درمانی یا جراحی یا درمان دیگر احتیاج داشته باشید، زیرا راه‌های درمان هر

فرد با فرد دیگر متفاوت است.

✚ چند هفته بعد از پرتودرمانی، هر روز دمای بدن خود را با درجه (حرارت سنج) کنترل نمایید.

✚ خودسرانه داروی تب بر استفاده نکنید و در صورت تجویز آنتی بیوتیک، طبق دستور پزشک به طور منظم و سر ساعت مصرف کنید .

✚ اگر با مصرف داروهای خود مشکل داشتید و یا هرگونه ناراحتی و عوارض غیرطبیعی دیگری در وضعیت خود مشاهده کردید و یا هر سوالی درباره بیماری خود دارید، با پزشک معالج یا کارشناس مربوطه در بیمارستان تماس بگیرید و راهنمایی لازم را دریافت کنید .

علائمی چون: تب بالای ۳۸ درجه، لرز، عرق شبانه هنگام خواب، اسهال شدید، تکرار ادرار یا سوزش ادرار، سرفه شدید یا گلودرد، نشانه عفونت بوده و فوراً به پزشک معالج اطلاع دهید یا به اورژانس مراجعه نمایید.

از طریق پرسیدن و خواندن، به حقایق مربوطه به بیماری خود و روش درمانی آن آگاهی پیدا کنید .

